

04 Decembrie 2009, nr. 418

## **RAPORT DE EXPERTIZĂ**

### **la proiectul Legii cu privire la gazele naturale**

(înregistrat în Parlament cu numărul 1746 din 30 Noiembrie 2009)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii cu privire la gazele naturale.

### **Evaluarea generală**

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Transparența decizională** În nota informativă lipsesc informații referitoare la respectarea transparenței procesului de elaborare a deciziilor prevăzute de art. 8 al Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. Din conținutul notei informative putem concluziona că cerințele prevăzute de Legea nr. 239-XVI din 13.11.2008, au fost respectate parțial proiectul fiind publicat pe pagina web a Parlamentului, iar anterior a fost publicat și pe pagina web a Ministerului Economiei;
- 4. Scopul promovării proiectului.** Conform notei informative scopul proiectului constă în armonizarea legislativă în sectorul energetic. La elaborarea proiectului de lege cu privire la gazele naturale, în sensul armonizării acesteia cu sistemul de drept european s-a ținut cont și de aplicarea Directivei 98/30/CE, precum și de intențiile de modificare a acesteia.

### **Fundamentarea proiectului**

- 5. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului. Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.
- 6. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă**
- 7. Suficiența argumentării.** Nota informativă ce însoțește proiectul conține o argumentare superficială a proiectului, referindu-se doar la necesitatea armonizării legislative în sectorul energetic. Nota informativă nu face referire la problemele existente în acest domeniu. Din aceste motive, considerăm argumentarea proiectului drept insuficientă și valabilă doar parțial.
- 8. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale.** Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză. Atît proiectul Legii cît și nota informativă la acesta, conțin referințe la legislația

comunitară în domeniu, adoptarea proiectului fiind motivată anume prin necesitatea armonizării cadrului legislativ cu reglementările europene din domeniu.

**9. Fundamentarea economico-financiară.** Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară. Nota informativă a proiectului nu conține nici o referință la faptul dacă a fost efectuată evaluarea costurilor proiectului și dacă implementarea lui presupune sau nu cheltuieli financiare.

**10. Analiza impactului de reglementare a proiectului.** Proiectul vizează în mod direct activitatea de întreprinzător, prin urmare a fost imperativ necesar ca proiectul să fie însoțit de analiza impactului de reglementare sau asemenea referințe să fie încadrate în cuprinsul notei informative. Spre regret, o asemenea analiză nu a fost identificată de către expertul CAPC.

## Evaluarea de fond a coruptibilității

**11. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii.** Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general..

**12. Prejudicii aduse prin aplicarea actului.** Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

**13. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale.** Unele prevederi ale e proiectului sînt concurente cu alte prevederi ale legislației. Pentru detalii, a se vedea tabelul de la p. 16 al prezentului raport de expertiză.

**14. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului.** Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

**15. Reglementarea activității autorităților publice.** Proiectul stabilește atribuții ale autorităților publice, în special stabilește noi competențe pentru Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

### 16. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	art.16	(1) Licențele pentru activitățile prevăzute la art. 17 alin. (1) lit. a), b) și e) se acordă persoanelor fizice, <u>întreprinzători individuali</u>	art.13 al Legii cu privire la antreprenoriat si intreprinderi nu prevede forma organizatorică numită "întreprinzători individuali"	<b>Coruptibilitate</b> Concurența normelor de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	De substituit sintagma "persoanelor fizice, întreprinzători individuali " prin sintagma "întreprinderilor individuale"
2	art.19	(1) Licența poate fi modificată atât din inițiativa titularului de licență, cât și din inițiativa Agenției <u>în cazul intervenirii unor circumstanțe esențiale.</u>	Expresia "circumstanțe esențiale" poate fi interpretată arbitrar, în defavoarea deținătorului licenței	<b>Coruptibilitate</b> Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Se recomandă indicarea expresă a acestor circumstanțe
3	art.19	(7) Pe perioada sistării activității	Care sunt criteriile de care se va conduce Agentia desemnind un nou	<b>Coruptibilitate</b> Atribuții excesive / contrare statutului	Se recomandă revizuirea articolului

	<u>Agencia va desemna un nou titular de licență</u>	titular	Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Cumularea competențelor de a elabora acte, a controla aplicarea lor și de a sancționa Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	
--	---	---------	--	--

## Concluzii

Se recomandă revizuirea capitolului IV "REGIMUL DREPTURILOR ASUPRA PROPRIETĂȚII UNUI TERȚ" pe motiv că prevederile acestui capitol aduc atingere dreptului de proprietate privată. Nu este posibil ca un agent economic să obțină drepturi asupra bunului altuia, numai pe motiv că acest drept îi este conferit de o lege. Prevederile acestui capitol nu sunt în concordanță cu prevederile Codului Civil referitoare la drepturile asupra bunurilor altuia. Astfel, dreptul de uz sau dreptul de servitute poate apărea doar în baza acordului sau în baza unei hotărâri judecătorești.

Legea nu reglementează procedura de contestare a deciziilor adoptate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este organul care cumulează competențele de a elabora acte, a controla aplicarea lor și de a sancționa - fapt ce poate genera multiple acte de corupție.

**Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției**